

ร่างคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๕๘ (อย่างไม่เป็นทางการ)

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๕ ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้บัญญัติให้คุ้มครองบรรดาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาโดยตลอด และสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยลงนามเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง จึงถือว่าเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นเสรีภาพที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ อย่างไรก็ดี เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ คุ้มครองนั้น อาจถูกจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดไว้ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน เป็นต้น และการจำกัดเสรีภาพเช่นว่านั้นต้องกระทำเท่าที่จำเป็น จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

*

ทั้งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ผ่านมามีบัญญัติไว้

การออกเสียงประชามติ เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองโดยตรงของประชาชนด้วยการลงคะแนนออกเสียงแสดงความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต่อข้อเสนอในเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ อธิปไตยของรัฐ สนธิสัญญาระหว่างประเทศ มาตรการทางกฎหมายหรือนโยบายสาธารณะที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ หรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็นการทั่วไป โดยทั่วไปการออกเสียงประชามติต้องมีการเปิดให้ฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านในประเด็นที่จะขอประชามติได้มีโอกาสณรงค์แข่งขัน โน้มน้าวสาธารณชนได้อย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง และการออกเสียงประชามติต้องเป็นการตัดสินใจโดยอิสระและโดยลับ แต่ปรากฏจากการปฏิบัติของนานาประเทศในเรื่องการจัดการออกเสียงประชามติเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญในปัจจุบันมี ๒ ลักษณะ คือ การออกเสียงประชามติเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ (constitution – changing) ลักษณะหนึ่ง และการออกเสียงประชามติเพื่อวางกรอบรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ (constitution – framing) อีกลักษณะหนึ่ง

การออกเสียงประชามติเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เป็นการจัดการออกเสียงประชามติที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายใต้รัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยการออกเสียงประชามติถือเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญภายใต้กลไกในระบบรัฐสภา ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเพียงบางส่วนหรือทั้งฉบับ การออกเสียงประชามติดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองแบบตัวแทน การรณรงค์ทางการเมืองในช่วงก่อนการออกเสียงประชามติถือเป็นขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการจัดการออกเสียงประชามติ และองค์กรของรัฐทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดการออกเสียงประชามติโดยการจัดกิจกรรมให้การแข่งขันระดมเสียงสนับสนุนของทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้กฎกติกาในเรื่องต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็น และเหตุผลข้อโต้แย้ง ต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงตัดสินใจสนับสนุน

ทางเลือกของฝ่ายตน ซึ่งการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๕ เทียบเคียงได้กับลักษณะนี้

ส่วนการออกเสียงประชามติเพื่อวางกรอบรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ เป็นกลไกการออกเสียงประชามติที่ปรากฏในกระบวนการสถาปนารัฐธรรมนูญใหม่ ภายหลังจากรัฐธรรมนูญเดิมที่บังคับใช้มาสิ้นสุดลง การออกเสียงประชามติลักษณะนี้ปรากฏในกรณีประเทศนั้นประสบวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ จนส่งผลให้ระบบการเมืองล้มเหลวและประเทศตกอยู่ภายใต้การควบคุมอำนาจการปกครองอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาลเฉพาะกาล ซึ่งการออกเสียงประชามติในลักษณะนี้จัดขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวหรือกฎหมายที่เทียบเท่า การออกเสียงประชามติดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แทนรัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่สิ้นสภาพบังคับไป องค์การของรัฐมีบทบาทในการกำกับควบคุมการจัดการออกเสียงประชามติตั้งแต่การกำหนดสาระสำคัญของประเด็นคำถาม การรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล รวมถึงการกำหนดกติกาการจัดการออกเสียงประชามติ ซึ่งการออกเสียงประชามติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๘ เทียบเคียงได้กับลักษณะนี้

สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๘/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และเพื่อให้การจัดทำประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เกิดจากการลงมติตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของประชาชน โดยปราศจากการบิดเบือน บังคับ ช่มชู้ หรือจูงใจจากฝ่ายต่าง ๆ พระราชบัญญัตินี้จึงได้มีบทกำหนดความผิดและโทษทางอาญาสำหรับผู้ที่ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยหรือดำเนินการต่าง ๆ ที่จะทำให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยความสุจริตและเที่ยงธรรมไว้ในมาตรา ๖๑ โดยวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ...” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดดำเนินการเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใดที่ผิดไปจากข้อเท็จจริงหรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกกระดม หรือช่มชู้ โดยมุ่งหวัง

เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย” วรรคสาม บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกินห้าปีด้วยก็ได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) เป็นการกระทำความผิดของคณะบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี”

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นกฎหมาย ใช้บังคับเฉพาะเพื่อดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติไว้ โดยมีบทบัญญัติมาตรา ๘ รับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงได้ โดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย และเพื่อให้การดำเนินการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญเป็นไป โดยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม จึงกำหนดให้มีมาตรการควบคุมการออกเสียงประชามติ ไว้ในหมวด ๓ โดยมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) มีเนื้อหาในการกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับ ผู้ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ส่วนมาตรา ๖๑ วรรคสอง มีลักษณะเป็นการอธิบายความหมายของการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ ผู้ใดที่ดำเนินการเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใดที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาบคาย ปลุกกระดม หรือข่มขู่ โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย นอกจากนี้ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ยังมีผลเป็นการกำหนดกรอบการใช้อำนาจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย กล่าวคือ การกระทำความผิดตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบ วรรคสอง จะต้องมืองค์ประกอบความผิดดังนี้ (๑) ต้องมีการกระทำ คือ การเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นใด (๒) การเผยแพร่

ข้อความ ภาพ หรือเสียงดังกล่าว ต้องเข้าลักษณะที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หนายบคาย ปลุกกระดม หรือข่มขู่ (๓) ผู้กระทำต้องมีเจตนาธรรมดาในการกระทำตามองค์ประกอบ ในข้อ (๑) และข้อ (๒) ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕ และ(๔) ผู้กระทำต้องมีเจตนาพิเศษ โดยมุ่งหวังให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ด้วย ดังนั้น การพิจารณาว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดและต้องรับโทษ ตามวรรคสามหรือวรรคสี่หรือไม่ จะต้องนำพฤติการณ์แห่งการกระทำของบุคคลนั้น มาพิจารณา ประกอบเจตนาธรรมดาและเจตนาพิเศษด้วย

ตามหลักทั่วไป การกระทำที่จะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญานั้น กฎหมายจะใช้ถ้อยคำที่ ชัดเจนแน่นอนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจความหมายของการกระทำที่ต้องห้ามได้ ประกอบกับการลงโทษ บุคคลทางอาญาจะต้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้นั้นละเมิดกฎหมายอย่างชัดแจ้งเท่านั้น มิเช่นนั้นจะลงโทษ ทางอาญาแก่บุคคลมิได้ อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีกฎหมายอาญาอาจใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนแต่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงก็ได้ เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายสามารถพิจารณาพฤติการณ์ของการกระทำ ประกอบกับถ้อยคำตามองค์ประกอบความผิดเพื่อให้ได้ความหมายที่ถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์อันเป็น การอำนวยความยุติธรรมในเรื่องนั้น ๆ ได้ สำหรับถ้อยคำที่ชัดเจนแต่อาจมีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงนี้ เป็นกรณีที่กฎหมายไม่สามารถกำหนดเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ จึงต้องกำหนดถ้อยคำ ที่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงไว้ ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น จึงจะสามารถรู้และเข้าใจได้ว่าเป็น เหตุการณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เช่น คำว่า “กลางคืน” แม้กฎหมายจะให้ความหมาย ชัดเจนว่าหมายถึง “เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น” แต่ก็ยังเป็นถ้อยคำที่มีความหมาย ไม่เฉพาะเจาะจง เพราะไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นเวลาใดแน่นอน ต้องพิจารณาในขณะกระทำอีกว่า ในวันนั้นพระอาทิตย์ตกและขึ้นตอนกี่นาฬิกา ทั้ง ๆ ที่คำว่า “กลางคืน” เป็นคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจ ชัดเจนอยู่แล้วว่าหมายถึงเวลาที่ฟ้ามืดแล้ว เป็นต้น การกำหนดถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวจึงมี ความจำเป็นสำหรับการอำนวยความยุติธรรมตามพฤติการณ์อันควรแก่กรณีซึ่งไม่ขัดกับหลัก “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย” หรือ “nullum crimen, nulla poena sine lege” อีกทั้ง ระวังโทษในความผิดที่มีลักษณะถ้อยคำที่ชัดเจนแต่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจงนี้ กฎหมายมักกำหนด แต่โทษขั้นสูงไว้โดยไม่มีอัตราโทษขั้นต่ำ เพื่อให้ศาลจะได้ใช้ดุลพินิจกำหนดโทษให้เหมาะสม

ตามสภาพจิตใจ และการกระทำ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในขณะกระทำ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ได้

ถ้อยคำในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ที่ว่า “รุนแรง” “ก้าวร้าว” “หยาบคาย” “ปลุกกระดม” หรือ “ข่มขู่” เป็นถ้อยคำที่ชัดเจนแต่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง เช่น การใช้คำว่า “หยาบคาย” หากอยู่ในวงจำกัดระหว่างเพื่อนสนิท คนใกล้ชิดหรือพวกเดียวกัน ย่อมกระทำได้ แต่หากเผยแพร่ออกไปในหมู่คนที่ไม่รู้จัก ไม่รู้จัก หรือในสถานการณ์ที่ต่างกัน ก็อาจกลายเป็นการเหยียดหยาม ดูหมิ่น ดูแคลน ทำให้เกิดบาดหมางขัดเคืองใจเป็นปฏิปักษ์ต่อกันได้ เป็นต้น ถ้อยคำเหล่านี้จึงเป็นถ้อยคำที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ จึงไม่ใช่กรณีที่กฎหมายบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาโดยใช้ถ้อยคำที่เคลือบคลุมหรือไม่ชัดเจนแต่ประการใด ในส่วนของโทษตามมาตรา ๖๑ วรรคสาม แม้มีอัตราโทษขั้นสูงไม่เกินสิบปี แต่ก็ไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้เพื่อให้ศาลจะได้ใช้ดุลพินิจกำหนดโทษให้เหมาะสมตามสภาพจิตใจ และการกระทำ ประกอบสภาพแวดล้อมขณะกระทำ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ทั้งนี้ หากจะเกิดปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจตีความขยายขอบเขตของถ้อยคำดังกล่าวจนอาจเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจโดยมิชอบดังกล่าว ย่อมฟ้องร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในเรื่องนั้น ๆ ได้

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสื่อสาธารณะต่าง ๆ มีผลกระทบในวงกว้าง เพราะมีประชาชนรับรู้เป็นจำนวนมาก ผู้เผยแพร่ย่อมต้องคิดทบทวนก่อนที่จะกระทำลงไป ทั้งนี้ การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไม่รุนแรง ไม่ก้าวร้าว ไม่หยาบคาย แสดงความเป็นสุภาพชนในพื้นที่สาธารณะย่อมจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไป ทำให้มีทัศนคติที่เป็นมิตรต่อกัน ไม่มีความขุ่นข้องหมองใจหรือบาดหมางเพราะถ้อยคำเหล่านั้น นอกจากนี้ ยังแสดงถึงบรรยากาศแห่งความปรองดองสมานฉันท์ในหมู่ประชาชน อันมีผลต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองโดยรวมอีกด้วย ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ที่รับรองให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย

ดังนั้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่ได้ห้ามการแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญจะต้องเป็นไปโดยสุจริต ภายใต้กรอบของกฎหมาย และการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจะต้องไม่มีเจตนามุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ทั้งจะต้องไม่เข้าลักษณะเป็นการก่อความวุ่นวาย หรือกระทบต่อความสงบสุขและความปลอดภัยของสังคมโดยรวม เพื่อให้การดำเนินการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติให้สามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้โดยอิสระ บทบัญญัติมาตรา ๖๑ วรรคสอง จึงเป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป รวมทั้งมิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗